

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

437. An, & qualiter legitimè electus, qui ex potentia principis sæcularis se ingressit administrationi ante confirmationem, incurrat dictas pœnas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

nionum conflictu, tenent iidem Tamb. loc. cit. & Lott. cit. q. 13. n. 12. citantes Marefch. var. resol. l. 2. c. 35. n. 50.

6. Contrarium tamen etiam probabiliter, si non probabilius, ob rationem, quam afert, censet Pass. cit. c. 33. n. 19. nempe in casu confirmationis nullius non incurri dictas penas *cap. avaritia*, ubi administrans eam validam credit, sive id credat errando in iure, sive errando in facto; adeoque sive ea à parte rei sit invalida ex jurisdictionis defectu in confirmante, sive ex defectu & omissione citationis faciendæ. Tum quia etiam administrantem ante confirmationem ignorantia & qualibet causa excusat, ut dictum, à penis *cit. capitis*: tum quia non sufficit sola intrusio ad illas incurrendas; sed requiritur etiam temeritas, à qua talem liberat dicta ignorantia, sive facti, sive iuris; ac denique quia pœna illa in *c. avaritia*, lata est contra administrantes ante confirmationem; non verò contra administrantes post illam, etsi nullam; pœnæ autem ad diversos casus non sunt extendendæ.

7. Secundò etiam incurritur dicta pœna *c. avaritia*, quando appellatum est à confirmatione, & nihilominus electus confirmatus, non attendit legitimam appellationem attendens administrat. Tamb. loc. cit. q. 11. Lott. loc. cit. n. 312. Pass. cit. n. 19. cum Gl. in *c. avaritia*, v. *confirmetur*; cum enim appellatio legitima suspendat effectum confirmationis, talis re ipsa confirmatus non est. Pass. loc. cit. ad 6. que si in vim talis confirmationis, cuius effectus est suspensus, cepisset administrare, non excluderetur adhuc fraus, sed censetur adhuc quæsisse colorem. Lott. loc. cit. Verùm hæc intelligenda de confirmatione judiciali, seu obtrata in formali iudicio, scilicet vocatis vocandis, & iis comparentibus & opponentibus; siquidem, si nullo tali comparente, Superior confirmavit sine contradictione, etsi de cetero interposita fuerit à tertio non vocato, nec existente in iudicio, appellatio hæc, utpote extrajudicialis, non impedit effectum confirmationis, sed eâ non obstantè, dabitur possessio, & possessor administrabit. Lott. loc. cit. n. 313. & 314. Tamb. cit. n. 11. citans Gemin. in *c. avaritia*, n. 7. Butrio. n. 7. & seg. Lap. n. 2. q. 4. c. Quin & ait Pass. loc. cit. dici posse quoque oppositum; nempe non incurri dictas penas ab administrante post appellationem à confirmatione, non tantum ubi appellatio est extrajudicialis, sed etiam absolutè; eò quòd talis adhuc administrat, non ex vi solius electionis (quod est id, quod prohibetur in *c. avaritia*.) sed ex vi confirmationis; pro quo citat Seraph. decis. 1238. n. 9.

8. Tertio, quod notandum, pœna illa incurritur per unicum actum perfectum & consummatum administrationis. Pass. cit. c. 33. n. 21. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 247. Lott. l. 2. q. 13. n. 8. Dicitur autem actus perfectus & consummatum, non ex instrumentali possessione, sed ex actuali possessione fructuum, sive temporalium, sive spiritualium, v. g. per exactiorem & præstationem juramenti. Lott. loc. cit. n. 7. Pass. loc. cit. Barbof. loc. cit. citans Gabr. conf. 199. num. 4. l. 1. Put. decis. 45. lib. 3. Rotam decis. 83. n. 3. & 6. p. 3. l. 3. divers.

* *

* *

Quæstio 436. An præter hanc pœnam privationis juris quæsitæ eo ipso iure inductam propter administrationem usurpatam ante confirmationem incurrat quoque & alia pœna, nempe privatio aliorum beneficiorum ab eo habitorum, & inhabilitas ad beneficia?

1. Respondeo primò: tamen non habitâ confirmatione (idem est de institutione, juxta Tamb. Lott. ceterosque AA. illos supra citatos) miscentis se administrationi cassatâ electione ipso iure, vel per sententiam, prout is immiscuit se simpliciter vel colore quæsitæ, vacet eo ipso beneficium, ad quod electus fuit talis, ut prius, ac quasi nulla facta fuisset electio aut præsentatio, illudque juxta Tamb. loc. cit. num. 14. & Lott. l. 2. q. 13. n. 15. impetrari possit vacans ut prius, nullâ etiam factâ mentione intrusionis in specie; cum sufficiat clausula: *amoto* (quod tamen intelligendum: non eligentibus de novo Electoribus, vel Patrono præsentante; cum non statim, ut dicitur postea, hoc ipso per talem electi ingestionem in administrationem tollatur quoque illis jus eligendi & præsentandi) non tamen in pœnam dictæ administrationis inducitur privatio reliquorum beneficiorum ab eo prius habitorum; cum neque verba, neque ratio dictæ decretalis *avaritia*, vel etiam *c. qualiter*, hoc inferant. Lott. cit. q. 13. num. 16. Tamb. n. 15. testantes, sic resolutum à Rota in *Murimense*, *Canonic. 14. Martii. 1603.*

2. Respondeo secundò, reddi tamen talem, qui in dictam decretalem commisit, in pœnam hujus delicti non solum ineligibilem ad eandem prælaturam, sed & ad alias prælaturas, vel beneficia, sive in eadem, sive in diversa existent Ecclesia, tenent Azor. p. 2. l. 3. c. 17. q. 14. Lott. cit. q. 13. n. 17. Tamb. loc. cit. n. 15. citantes Pet. de Baifio. *tr. de elect. p. 2. c. 8. n. 1. Menoch. de arb. cas. 403. n. 2. & 3. Verum tamen Pirh. ad tit. de elect. n. 290. not. 2. Puffl. c. n. 18. cum Abb. in *c. qualiter*, n. 8. etsi admittant hanc ad ea ineligibilitatem, cum tamen tradunt non oriri seu infligi (intellige inmediate) ratione illius administrationis usurpatæ; adeoque nec vi *c. qualiter*, aut *c. avaritia*, sed ratione cassationis electionis, dum vi *c. super eo. de elect.* rejectus semel ob vitium suum ab una electione, seu cujus semel rescissa electio ob vitium electi, redditur ineligibilis per alias electiones, seu ad nullam amplius prælaturam per electionem promoveri potest. Quin &, si Papa, ut Pirh. loc. cit. ex Abb. loc. cit. n. ult. talem semel rejectum promoveat ad prælaturam, ignorans vitium intrusionis, invalida erit promotio, quia subrepticia, nisi promotus vitium intrusionis expressisset.*

Quæstio 437. An, & qualiter legitime electus, qui ex potentia Principis secularis ingessit se administrationi ante confirmationem, incurrat dictam pœnam privationis juris quæsitæ per electionem, aut etiam aliam illam ineligibilitatis?

1. Respondeo primò, talem incurrare dictam pœnam vi *cap. qualiter*, vel *avaritia*, ipso iure vel per sententiam, prout administravit simpliciter, vel sub nomine economi, similive titulo ministrandi; vel etiam sub hoc ipso prætextu, nempe

P

in

in vim procurata seu adhibitæ potentia secularis, dubium vix esse potest.

2. Respondeo secundò, incurri quoque à tali ineligibilitate illam, non tamen ratione puræ illius administrationis, seu dictarum decretalium; sed propter abusum secularis potestatis vi *cap. quisquis. de elect.* censet Abb. *loc. cit.* apud Pass. *cit. n. 18.* qui tamen ipse dicit, ne quidem illud undequaque verum esse; eò quòd inhabilitas lata in *c. quisquis.* respiciat solum illos, qui consentiunt electioni de facta per abusum secularis potestatis, qui non simpliciter reddantur inhabiles, sed ad dignitates: non verò is canon eos afficiat hâc penâ, qui ubi sunt legitime electi, per abusum secularis potestatis, se ingerunt in administratione Prælatuæ, ad quam electi sunt; cum penâ non sint extendendæ à casu ad casum.

Questio 438. An, & qualiter confirmati, necdum obtentis literis confirmationis, possint administrare?

1. Respondeo primò: Episcopi & alii Prælati superiores, nec non Abbates, Priores, & ceteri Monasteriorum regimina exercentes, quocunque nomine censeantur, qui apud Sedem Apostolicam promoventur, aut confirmationem, consecrationem, vel benedictionem recipiunt, nullatenus absque obtentis ab eadem Sede Apostolica huiusmodi eorum promotionum, confirmationum, consecrationum, vel benedictionum literis, iisq; Capitulo vel Conventui ostensis ac presentatis, administrationem suscipere, aut tanquam Prælati Ecclesiæ recipi nequeunt; sic enim expressè statuit Bonifac. VIII. in *Extravag. in iuncta. de elect. inter commun.* Pirh. *ad rit. de elect. n. 293.* Pass. *de elect. c. 33. n. 21.* citans Paris. *de rescript. l. 8. q. 5. n. 33.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 1. q. 2.* & plures alios.

2. Ratio hujus constitutionis est, quòd licet scripturæ, literæ, Bullæ, continentis concessionem gratiæ seu privilegi non sint de substantia acquisitionis beneficii, vel confirmationis, vel gratiæ obtentæ à Papa (etsi hic non concedat gratias verbo, sed scripto. Felin. *conf. 6. n. 2.* apud Pass. *n. 27.*) vel Prælato superiore, Pass. *cit. n. 27.* Pirh. *l. cit.* Tamb. *de iure Abb. tom. 1. d. 16. q. 2. n. 1.* citans Nav. *conf. 1. de privileg. n. 1.* Rodriq. *qq. regul. tom. 1. q. 7. a. 5.* Abb. in *c. nostra. de rescript. n. 11.* Gonz. *gl. 12. n. 45.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 29. n. 2.* & plures alios: Et gratia Papæ non per literas, sed per signaturam gratiæ registratam essentialiter perficitur, ut dictum sæpè aliàs. Et hinc, si Papa solo verbo aliquem pronunciet Episcopum, Prælatum, Abbatem, &c. vel electionem ejus, aut aliam provisionem approbet, is illico, etiam sine literis nondum formatis vel expeditis, sit verus Episcopus, Prælatum, Abbas. Pirh. *l. cit.* Tamb. *l. cit. n. 2.* At tamen in foro exteriori, ut talem se habere non potest, adeundo administrationem; neque ut talis recipiendus; cum gratia sine literis probari nequeat. Pirh. *loc. cit.* Tamb. *n. 3.* citans AA. in *rubric. de constit. & ibi Felin. n. 5.* Bald. in *l. humanum. c. de LL. Bellam. decis. 746.* Sarn. &c. ne quidem per testes, ut Pirh. citans Abb. in *c. nostri. de elect. n. 4.* & in *c. qualiter. not. 1.* Adeoque litera sint de substantia probationis gratiæ, nimirum ad hoc, ut iis, quorum interest, nota sit gratia. Pass. *loc. cit.* (quod ipsum tamen limitandum aliquantum, prout mox limitatione 3. dicitur) juxta quæ intelligendum illud; quòd supplicatio perficitur expedi-

tione literarum, & quòd sola non sufficiat; nempe quòd illud procedat quòd ad justificationem & canonizationem gratiæ, ut dictum aliàs. Rationem quoque dictæ *Extrav.* dicit Pirh. ex Imol. esse, ut promoti citius literas Papales ex Curia procurent, de quibus aliàs non curarent. Unde jam declaratus Episcopus per Papam in Consistorio, ut moris est, certissimum habens de hac sua promotione nuntium, adhuc tamen administrare nequit sine acceptis & exhibitis suæ promotionis literis. Pirh. *loc. cit.* citans Abb. in *c. qualiter. de elect. n. 1.* Sic quoque Prælatum sciens certò, literas suæ promotionis, confirmationis, &c. expeditas, & ad se transmissas, adhuc ante eas acceptas, & Capitulo vel Conventui presentatas administrare nequit. Pass. *loc. cit.*

3. Quin & respectu recipientium talem ita necessaria est ista literarum exhibitio, ut nulla ex parte eorum ostendi possit exculatio prætextu certæ notitiæ de promotione talis aliunde habita. Lott. *l. 3. q. 19. n. 6.* citans Felin. in *c. cam. re. de rescript. n. 3.* eò quòd cum lex certam exigat formam probationis (uti dicta *Extrav.* pro forma probationis in ordine ad receptionem talis ad administrationem exigat exhibitionem literarum, quæ proinde aliter impleri non potest, quam per earum exhibitionem. Lott. *loc. cit. nu. 5.* citans Vital. in *clément. 1. de iurep. n. 30.*) non admittitur suppletio ex notitia aliunde, seu aliter comparata. Lott. *n. 7.* citans Felin. in *c. ceterum. n. 17. de rescript.*

4. Limitatur responsio & dicta *Extrav.* primò, ut locum non habeat in Commendatario ad tempus; quia loquitur tantum de titulari. Pass. *loc. cit. n. 22.* citans Paris. *de rescript. l. 7. q. 21. n. 20.* Barbof. *ad cit. Extrav. n. 4.*

5. Limitatur secundò, ut non extendatur ad Cardinales; sed hi administrare possint, & jurisdictionem exercere ante expeditionem literarum apostolicarum. Pirh. *n. 294.* in *fine.* Pass. *l. cit. n. 23.* citans Gonz. *gl. 24. n. 7.* Selv. *de benef. p. 2. q. 3. n. 46.* Barbof. *de off. Episc. alleg. 111. n. 35.* Dian. *p. 5. tom. 2. resol. 47.* Rationem etiam addit Pass. eò quòd in iis deficiat ratio citatæ *Extrav.* quæ fuit tollere ab usum aliquorum Prælatorum, qui volebant sibi crediti super provisionibus sine literis, & suâ auctoritate more malo concutiebant Collegia ad se recipiendum; quod de S. R. E. Cardinalibus præsumi nequit.

6. Limitatur tertio à Gl. in *cit. Extrav. v. non presumant.* quam citat & sequitur Pirh. *cit. num. 294.* quamque apud eundem esse conformem æquitati, & temperare rigorem juris, dicit Fagn. in *c. nihil. de elect. n. 21. & seq.* quamvis ipse contrarium teneat *n. 31.* ut ea *Extrav.* non habeat locum, si Episcopus promotus, vel confirmatus, aut consecratus in Curia, literas papales desuper obtinere non potuit, v. g. propter obitum Papæ; tum enim non teneatur longo tempore in Curia manere, sed possit inde discedere, & interim res & jura suæ Ecclesiæ administrare; etiam literis non expeditis, eò quòd in illa *Extrav.* damnetur temeraria præsumptio recedentium à Curia, & administrantium sine dictis literis; qualis præsumptio temeraria non est in tali casu necessitatis; cum qui non nisi necessitate compulsus agit, non dicatur præsumere; & necessitas in qualibet dispositione intelligitur excepta, juxta *l. et. de pen. & remiss.* Et necessitas faciat licitum, quod aliàs est illicitum, juxta *c. quoniam. l. q. 7. c. 1. de serijs. &c.* Ad hæc talis pronuntiatus vel confirmatus, etiam ante Bullas sit verus Prælatum, & ple-